

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2022 m. sausio 5 d. rašytinės procedūros būdu, pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas.

Posėdžio pirmininkė – Agnė Bilotaitė, vidaus reikalų ministrė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorė – Loreta Naraškevičienė, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Gyventojų apsaugos organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė.

POSĖDŽIO DALYVIAI:

VESK nariai:

Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė (komisijos pirmininkės pavaduotoja), Simonas Gentvilas, aplinkos ministras, Dainius Kreivys, energetikos ministras, Aušrinė Armonaitė, ekonomikos ir inovacijų ministrė, Gintarė Skaistė, finansų ministrė, Simonas Kairys, kultūros ministras, Marius Skuodis, susisiekimo ministras, Jurgita Šiugždinienė, švietimo, mokslo ir sporto ministrė, Evelina Dobrovolska, teisingumo ministrė, Gabrielius Lansbergis, užsienio reikalų ministras, Kęstutis Navickas, žemės ūkio ministras, Mindaugas Steponavičius, Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo viršininkas, Saulius Greičius, PAGD direktorius, Rustamas Liubajevs, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vadas, Renatas Požėla, Lietuvos policijos generalinis komisaras, Darius Jauniškis, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento direktorius.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

Dėl Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statute nustatytų teisių kariams suteikimo trukmės pratęsimo.

POSĖDŽIO EIGA:

SVARSTYTA: Dėl Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statute nustatytų teisių kariams suteikimo trukmės pratęsimo.

Dėl neteisėtos migracijos srauto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 517 paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija. Jos mastas, vertinant pagal sulaikytų neteisėtų migrantų skaičių, yra išaugęs daugiau nei 5 kartus. Iki 2021 m. liepos 2 d. buvo sulaikyti 822, o nuo 2021 m. liepos 3 d. iki 2022 m. sausio 4 d. – 3 504 migrantai (iš viso 4 326 migrantai). Dar 8 109 migrantai nuo 2021 m. rugpjūčio 3 d. iki 2022 m. sausio 5 d. buvo neįleisti į Lietuvos Respubliką, nes bandė į ją patekti neleistinose vietose.

Neteisėta migracija ir su ja susiję iššūkiai tęsiasi ne tik mūsų šalyje, bet ir kaimyninėse valstybėse. Šiuo metu pastebima, kad hibridinė ataka yra nukreipiama į Latvijos Respubliką (Latvijoje pastaruoju metu fiksuojama po 50-80 bandymų kirsti sieną per dieną; vidutiniškai 400 per savaitę). Lenkijos Respublikos pasienyje su Baltarusijos Respublika neteisėti migrantai šturmuoja sieną naudojant agresyvius ir smurtinius veiksmus, fiksuojamas tiesioginis režimo dalyvavimas gadinant koncertinę, taip pat turima informacijos, kad Baltarusijoje esantys migrantai režimo pareigūnų instruktuojami atlikti

agresyvius veiksmus. Baltarusijos Respublikoje vis dar yra apie kelis tūkstančius neteisėtų migrantų, kuriems režimo pareigūnai neleidžia grįžti į Minską. Įvertinant ir tai, kad šiuo metu yra pasibaigę evakuaciniai skrydžiai iš Minsko, išlieka grėsmė, kad šie neteisėti migrantai bus nukreipiami hibridinei atakai. Taip pat gruodžio mėnesio antroje pusėje tarp neįleidžiamų asmenų padaugėjo Sirijos piliečių. Nustatyta, kad neteisėti šie migrantai rinkosi maršrutą per Rusijos Federaciją, Maskvą, iš kur toliau tęsė kelionę per Baltarusiją link Lietuvos. Neteisėtų migrantų naudojamuose socialiniuose tinkluose vis dažniau minimas maršrutas per Rusijos Federaciją, iš kurios patekti į Baltarusiją tampa vis paprasčiau. Taigi galima konstatuoti naujo instrumentalizuotos migracijos kelio (per Rusijos Federaciją) formavimosi riziką. Taip pat svarbu vertinti ir padėtį visame regione – turėtina omenyje įtempta saugumo situacija Ukrainos pasienyje.

Siekiant sustiprinti Lietuvos Respublikos sienos su Baltarusijos Respublika apsaugą ir suvaldyti ekstremaliąją situaciją, vadovaujantis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 2 dalimi, yra pasitelkti Lietuvos kariuomenės kariniai vienetai, kurie teikia pagalbą Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT). Iš viso daugiau nei tūkstantis karių patelkta, kad padėtų VSAT atlikti jai pavestas funkcijas.

2021 m. liepos 10 d. buvo priimti Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto pakeitimai, pagal kuriuos Lietuvos Respublikos Prezidento 2021 m. rugpjūčio 13 d. dekretu Nr. 1K-711 „Dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju“ kariams suteikti papildomi įgaliojimai 3 mėnesiams. Įgaliojimų suteikimo trukmė pratęsta 3 mėnesių terminui pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. lapkričio 11 d. nutarimą Nr. XIV-622 „Dėl kariams ekstremaliosios situacijos atveju suteiktų teisių suteikimo trukmės pratęsimo“. Įgaliojimų kariams suteikimas turėjo ženklų įtaką, valdant susidariusią ekstremaliąją situaciją. Atsižvelgiant į situaciją prie šalies sienos ir esamas procedūras, yra tikslinga pratęsti papildomus karių įgaliojimus dar trims mėnesiams.

Balsavimo rezultatai:

Visi posėdyje dalyvavę VESK nariai pritarė VESK pirmininkės siūlymui.

NUTARTA:

1. Pritarti tikslingumui pratęsti Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statute nustatytų teisių kariams suteikimo trukmę;
2. Prašyti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą ir Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo projektą, kuriais būtų įformintas sprendimas dėl kariams suteiktų įgaliojimų pratęsimo.

Vidaus reikalų ministrė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkė

Agnė Bilotaitė

Posėdžio sekretorė

Loreta Naraškevičienė